

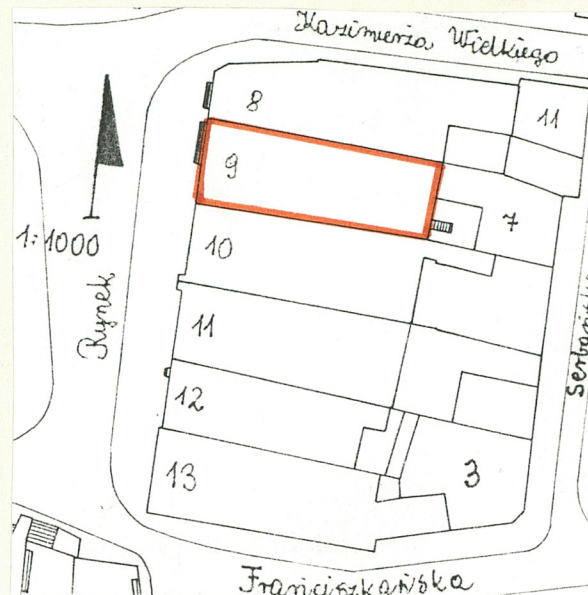
1. Obiekt

DOM MIESZKALNY - KAMIENICA

2. Czas powstania
XVI, IIII ćw. XVIII
k. XIX

3. Miejscowość
PRZEMYŚL

11. Zdjęcia rzut przekrój sytuacja orientacja

4. Adres Rynek 9

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo przemyskie
gmina Przemyśl

6. Poprzednie nazwy miejscowości
j.w.

7. Przynależność administracyjna 1. VI. 1975 r.
województwo rzeszowskie
powiat Przemyśl

8. Właściciel i jego adres
Gmina Miejska
Przemyśl

9. Użytkownik i jego adres
Zespół Usług Projektowych
i Centrum Doradcze Biznesu
na parterze, IIII p. nieużytkowane.

10. Rejestr zabytków

Nr A-671108 data 11 V. 1968

A-411

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Została zbudowana w XVIw. Z tego czasu zachowały się mury, ^{murów} parteru i I piętra. Część frontowa, wraz z podcieniem, jest wcześniejsza (I poł. XVIw) niż wielka izba z kurkiem, tylną sionką i piętrem. Co najmniej od pocz. XVIw. należała do Mikołaja i Anny Karwatów (Charwatów). W 1561r. przeszła na ich dzieci Mikołaja Karwatowicza i Dorotę zamężną z Tomaszem Rimerem. Przy okazji sporządzono opis kamienicy, która posiadała piętro i podcień. Ok. 1570r należała do Jana Brzyka kupca ^{brzyka} białutnego, który zmarł przed 1608r. Zadłużony majątek pozostawił żonie Katarzynie, od 1608r. zamężnej za Henrykiem Weinerem. Według wizji z 1615r dach na kamienicy był zniszczony, od Rynku wypadło kawałek muru, okna wyłamano. Od 1619r. należała do Mikołaja Brzega. 18. III. 1625 Anna Brzeg, wdowa po Mikołaju, sprzedała ją szlachcicowi Wojciechowi Aleksandrowi Przedwojowskiemu. W tym czasie była to już kamienica dwupiętrowa. Ale w obocnej kamienicy na II piętrze nie zachowały się relikty murów z I poł. XVIIw. W 1659r spaliła się wraz z innymi kamienicami rynkowymi. W tym samym roku Anna Gasparska, wnuczka Przedwojowskiej, sprzedała swoją część aptekarzowi Krzysztofowi Milkiewiczowi. W 1663r. kupił on drugą część od ks. Andrzeja Gundowskiego, kanonika chełmińskiego, brata Anny. W 1710r. jedną część kamienicy kupił Tomasz Orzechowski od Wojciecha Milkiewicza, wnuka Krzysztofa, drugą część ^{zakupił} nabył w 1717r od Agnieszki Filipowskiej, wnuczki Krzysztofa. W 1743r. kamienica należała do Ludwika Silickiej-dominikanki. W tym samym roku za właściciela realności

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrza wyposażenie instalacje)

Usytuowana w zwartej zabudowie wsch. pierzei Rynku, na drugiej działce od pła, między kamienicami nr 8 i 10. Założona na planie trapezu, zbliżonego do wydłużonego prostokąta. Zajmuje 2/3 działki, a pozostałą część wypełnia podwórze i kamienica przy ul. Serbańskiej 11, stanowiąca wsch. granicę przyrynkowego bloku. Jest to budynek murowany z kamienia łamanego i różnego formatu cegieł, dwupiętrowy i otynkowany, podpiwniczony. Dwuspadowy dach, o układzie kalenicowym, jest nakryty blachą. Więźba drewniana, pięciostolcowa, kleszczowa, z zastrzałami. Wnętrza kryte są częściowo ceglanyimi sklepieniami, częściowo drewnianymi - stropami, w wielkiej izbie strop belkowy. W piwnicach występuje klepisko lub resztki posadzek ceglanych. Na parterze i na piętrach podłogi białe lub nowsze klepkowe. Na I i II p. od frontu wzorzyste parkiety. W pomieszczeniach parteru od północy posadzka terrakotowa, a w łazienkach lastriko. Klatka schodowa trójbiegowa, drewniana, otoczona balustradą tralkową z okresu empirii, nakryta łotarnią ze szklanym dachem. Stolarka okienna drewniana, nietypowa, nowa, wykonana po II wojnie światowej. Drzwi na ogół płycinowe, z II poł. XIXw., z wyjątkiem wejściowych, od frontu wykonanych z blach kutych, ujętych w ramę i wzmocnionych ukośnymi, krzyżującymi się pasami, z kołatką. Na I i II p. zachowało się kilka pieców z k. XIX, z dekoracyjnych barwnych kafli. Układ przestrzenny dwuosiowy, czterotraktowy. W I trakcie zamurowany podcień, w II od południa dawna sień, podzielona wtórnie wzdłużną ścianką na 2 części. Północna spełnia wraz z częścią podcienia funkcję sieni. Przy niej dawny sklep. Trakt III tworzą klatka schodowa i dawna kuchnia. Od tyłu znajduje się wielka izba i wąska sień, obecnie też podzielona na 2 pomieszczenia. Wejście na antresolę z klatki schodowej. Piętra posiadają identyczne rzuty, zniekształcone wtórnymi ściankami działowymi. Elewacja frontowa jest dwupiętrowa, trójosiowa ze ścianką kolankową. Parter gładko otynkowany, bez cokołu, zakończony gzymsem. Kondygnacje wyższe rozczłonkowane gzymasami, które równoważą w pionie pilastry, na I p. toskańskie, a na II p. kompozytowe. Okna i drzwi I p. w profilowanych opaskach, z balustradą w podokiennikach i trójkątymi, przerywanymi przyczółkami w zwieńczeniu. Okna II p. w opaskach z uszakami, przechodzącymi górną w półkolistą zwieńczenie, z wolutowym kluczem na osi. Na osi środkowej I p. bezstylowy balkon. Elewacja podwórzowa, częściowo przesłonięta przez aneks, jest dwuosiowa, bez dekoracji architektonicznej.

Instalacje: elektryczna, wod.-kan.

14. Kubatura 4032 m³	15. Powierzchnia użytkowa 364 m²	16. Przeznaczenie pierwotne mieszkalno-handlowe	17. Użytkowanie obecne Usługi na parterze, I i II piętro nieużytkowane
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Po II wojnie światowej prowadzono w kamienicy drobne remonty. Przede wszystkim wymurowano dodatkowe ścianki działowe w pomieszczeniach mieszkalnych I i IIp. oraz wymieniono w całości stolarkę okienną.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Zły. Obserwuje się daleko idącą dewastację obiektu w zakresie tynków i wyposażenia: posadzki, stolarka okienna i drzwiowa. Najbardziej zagrożona jest klatka schodowa dlatego I i IIp. są nieużytkowane. 20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Kamienica zachowała XVI-wieczną substancję mурową i pierwotne rozplanowanie piwnic, parteru i Ip. wraz ze wszystkimi sklepieniami i belkowym stropem wielkiej izby. Należy je zachować, likwidując przy tym wtórne ścianki działowe. Na ochronę zasługuje także fasada z k. XIXw., klatka schodowa, taflowe parkiety i wejściowe drzwi żelazne. postuluje się odtworzenie podziemia	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Przemyślu, Akta miasta Przemyśla, syg. 7, 10, 12 - 15, 19-20, 25, 27, 29, 35, 40, 43-45, 88, 235, 258, 375, 379, 408-410, 557.

22. Bibliografia

J.T. Frazik, R. Frazik, Kamienica Brzykowska przy Rynku przemyskim nr 9, w: Materiały i Studia Muzealne, t. VII, Przemyśl 1988, s. 113-154

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

Muzeum Narodowe w Przemyślu, fotografie niedatowane, (k. XIXw?) MPF 2371, 2373

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Zofia Bieńkowska, listopad 1995 *L3*

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Grzegorz Kieferling, listopad 1995

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Zofia Bieńkowska, listopad 1995 *L3*

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów PSO 1 01 Przemyśl

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki *Jedna wkładka*

1. Miejscowość PRZEMYŚL	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Rynek 9	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) Elewacja tylna Elewacja tylna

Ad 12)

uważał się ks. Słizewski kanonik przemyski. W 1763 - 1766 kamienica była remontowana i określana jako Silicka lub Ślizowskich aż do 1768r. Od 1770r stała się własnością gminy miejskiej i była nazywana Bartoszewiczowska. W lustracji miasta z 1775r. nazywano ją Brzykowską, od nazwiska jednego z najstarszych właścicieli, który ją budował albo gruntownie przebudował. W III ćw. XVIII w. wybudowano obecne II piętro, nową fasadę o podziale ramowym, przebudowano elewację od podwórza i wprowadzono szereg ścian działowych na parterze. Na pocz. XIX w. zbudowano nowe schody, a u schyłku stulecia zlikwidowano podcień i wykonano obecną dekorację elewacji frontowej. Wtedy przedłużono okna II p., zrobiono okienka w ścianie kolankowej i balkon na I piętrze. W 1919 lub 1920r kupił ją Michał Bystrzycki, znany przemyski przemysłowiec i podarował w prezencie ślubnym synowi Tadeuszowi który był architektem. Do II wojny światowej kamienica należała do Bystrzyckich. W 1932-1934 była remontowana. Bystrzyccy mieszkali na I piętrze.

Wkładkę założył: Zofia Bieńkowska, listopad 1995 *ZB*
(imię nazwisko, data)

Wzór ODZ 1978 r.

Miejsce przechowywania negatywów: 3502 01 Przemysł